

Chionanthus virginicus

ofwel Sneeuwvlokkenboom

Andere namen: Grancy Gray Beard, Old Man's Beard, Fringe Tree

door: Wil Hoppenbrouwers,
foto's van Internet

In de Nederlandse tuinen is de Sneeuwvlokkenboom de grote afwezige. Ten onrechte, want deze spectaculaire, wonder-schone bloeier is een sierraad in elke tuin. Wellicht is hier het gezegde "Onbekend maakt onbemind" van toepassing. De naam van de struik of boom komt uit het Grieks. *Chion* betekent sneeuw en *anthos* betekent bloem. De witte bloemen hangen als een sneeuwdeken op de struik alhoewel de dra-derige structuur van de bloemen mij eerder aan jachtsneeuw doet denken. *Verginicus* slaat op de maagdelijk witte bloemen. De naam hebben we te danken aan Verginia of Virginia (ca. 465 – 449 voor onze jaartelling), een beeldschoon meisje van eenvoudige komaf, dat door haar vader werd vermoord om haar maagdelijkheid te behouden toen zij verkracht dreigde te worden door een van de Romeinse leiders.

De plant is reeds beschreven in 1736 en benoemd door Linnaeus als *Chionanthus virginica*, een vrouwelijke soort dus. De voormalige International Code of Botanical Nomenclature ICBN, vanaf 2011 ICN genaamd (International Code of Nomenclature), heeft terecht de plant als mannelijk bestempeld en heet nu dus: *Chionanthus virginicus*.

Het is de opvallende bloeiwijze die de plant zo spannend maakt. De sierlijke witte bloemen hangen in grote, dichte pluimen tot wel 25 cm lang en steken helder af bij de *Magnolia*-achtige, glanzend diepgroene bladeren. De Amerikanen noemen hem ook wel franjeboom, omdat de bloemen met hun diepgespleten zeer smalle kroonslippen inderdaad lijken op witte, kantachtig uitwaaierende franjes.

De bloeitijd is van eind mei tot half juli. Naast de prachtige bloeiwijze verspreiden de slank gesteelde bloemen een sterke, aangename geur die al op afstand is te ruiken. Eén enkele 'sneeuwvlok' kan het hele huis doen geuren.

Het geslacht *Chionanthus*, behorende tot de *Oleaceae* (Olijvenfamilie), is wijdverbreid in voornamelijk de tropen en subtropen en omvat ongeveer 80 soorten. Opmerkelijk is dat twee soorten zich hebben uitgebreid naar de gematigde gebieden. De ene, *Chionanthus virginicus*, vinden we in het oosten van Noord-Amerika, van New Jersey tot in Zuid-Florida en naar het westen toe in Texas en Oklahoma. De andere soort, *Chionanthus retusus*, komt voor in het oosten van Azië. De tropische en subtropische soorten zijn vrijwel allemaal groenblijvend terwijl de soorten van de gematigde gebieden bladverliezend zijn. Reden voor sommige botanici om de soorten uit de warme streken onder te brengen in een apart geslacht *Linociera*. Er is echter geen enkele reden te bedenken om dat te doen, omdat de geslachten - behoudens de bladkwastie - geen enkel genetisch verschil laten zien.

Meestal zien we *Chionanthus* als een brede struik maar soms, zoals in het Arboretum, is het een kleine boom die in ons klimaat vaak niet hoger wordt dan ongeveer 6 meter. De tropische soorten kunnen hoogten tot wel 25 meter bereiken. Hij hoort tot de Olijvenfamilie en daarvan weten we dat het langzame groeiers zijn. Een nadeel daarvan is dat de bloei pas enkele jaren na aanplant verschijnt.

De bast is dik en enigszins schilferig. De kleur is grijs-bruin en soms wat oranjeachtig. De knoppen zijn ovaal of langwerpig en 3 mm lang. De bladeren zijn enkelvoudig en tegenoverstaand en 7,5 tot 20 cm lang en 2,5 tot 10 cm breed. De kleur van het gladde gaafgerande blad is diepgroen aan de bovenzijde en wat harig of donzig aan de onderzijde. In de herfst verkleurt het blad tot felgeel waarbij het prachtig kan contrasteren met *Viburnum* of andere groenblijvende struiken.

De soort is meestal tweehuizig, hoewel sommige planten zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen dragen. De steenvruchten, die op blauwe olijven lijken, zijn ovaal en blauw-zwart/donkerpaars en zijn 1,5 tot 2 cm lang. Meestal bevatten ze één pit, hoogstzelden twee of drie. Ze rijpen in de late

zomer waarna ze afvallen. Vermeerderen kan door zaaien of afleggers, maar oculeren op *Fraxinus ornus* geeft het beste resultaat en garantie op snellere bloei, want het moet nogmaals gezegd worden: het duurt enige jaren voordat de plant tot bloei komt. Het best kan *Chionanthus* worden geplant in een vochtige, voedzame tuingrond op een bij voorkeur zonnige standplaats. Een beetje schaduw zal weinig invloed hebben op

geneesmiddel. Maar dan wel onder de oude naam: *Chionanthus virginica*. De eerste kolonisten in de Verenigde Staten ontdekten dat de inheemse bevolking de verse bast van de wortels en de boombast gebruikten tegen mondzweren, gezwollen tandvlees en oogontsteking. Tegenwoordig wordt het ook als medicijn gebruikt voor mensen met een leverkwaal, jicht, galstenen, geelzucht, hoofdpijn, lusteloosheid of depressiviteit. Hoewel

de bloei. *Chionanthus virginicus* kan strenge vorst verdragen en dat maakt hem zeer geschikt voor onze tuinen. De struik kan goed worden gecombineerd met *Viburnum*, sierappels, *Weigela* en groenblijvende struiken, maar het best komt hij tot zijn recht als solitair. De plant verdraagt snoei zonder grote problemen. Dat moet wel onmiddellijk na de bloei gebeuren. *Chionanthus virginicus* geniet de voorkeur boven *Ch. retusus* omdat de laatste soort zowel in groei als in bloei heel wat nederiger is.

Chionanthus virginicus is een veel gebruikt homeopathisch

het middel vrij verkrijgbaar is, wordt aangeraden om het alleen maar te gebruiken op doktersadvies of via de apotheek, omdat ongecontroleerd gebruik schadelijk kan zijn.

Geraadpleegde bronnen:

Koning J. de e.a.: Dendrologie van de Lage Landen, Zeist 2009

Cheers, Gordon e.a.: Botanica Königswinter Dld 2004
Plantencyclopedia Appeltorn

Wikipedia, de vrije Internet-Encyclopedie Eng. Versie

